

חברותא בפייסבוק

פרשת השבוע ויקרא

הגבול חייב להיות ברור

כל מי שבונה עסק או ארגון כלשהו, יודע שהתנאי הבסיסי להפעלתו התקינה הוא - יצירת תחומי עבודה, והבדלתם זה מזה. ערבוב תחומים יוצר מצב של - אי סדר שאי אפשר להשתלט עליו, והכשלון מובטח מראש. אם במחלקת המכירות נותנים הוראות לפועלי הייצור, ואם המהנדס מקבל הזמנות, לא יתכן שלא יהיו אי הבנות לרוב. במצב כזה, אי אפשר לכנות את התקלות כ"טעויות"; יש כאן פגם בסיסי שאינו אלא הזנחה פושעת.

להמשך קריאה

מדוע השוגג עלול להיות כה מסוכן?

מה ענין שוגג אצל מזיד הלא סוף כל סוף לא אירע הדבר אלא בשוגג, ומיצר הוא אף על השוגג שאירע לו?

לחצו כאן לקריאה

הצרה היא שהיום כלל לא עובדים, אפילו לא עבודה זרה

מנהיג הפולשים הורה להם לסגת, וראש הישיבה פרש עמו לקרן זוית. הבחור נשאר בישיבה. את אותו להט שהשקיע באידיאת המהפכה השקיע כעת בלימוד ולאחר זמן היה לרב העיר טלכאן שבפינסק ולאחד מעמודי התווך של יהדות ליטא.

לחצו כאן לקריאה

חידות ותשבצים לפרשת ויקרא

ריבוע קסם, קפד ראשו, הוא והיא, חידת היגיון לפרשת ויקרא

לחצו כאן לקריאה

אודות | הצטרפות | שאלות נפוצות | צרו קשר

Copyright 2013

הגבול חייב להיות ברור

נפש כי תמעול מעל, וחטאה בשגגה מקדשי ה', והביא את אשמו לה' (ה, טו)
ואם נפש כי תחטא, ועשתה אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה, ולא ידע ואשם (ה, יז)
נפש כי תחטא ומעלה מעל בה' וכחש בעמיתו ... ואת אשמו יביא לה' (כה-כא,ה)

שלשה אשמות, מתוך החמשה שבתורה, נמנו כאן בפרשה זו: אשם מעילות, אשם גזילות, ואשם תלוי. שנים מהם - אשם מעילות ואשם תלוי - באים על שוגג, בעוד שאשם גזילות בא על מזיד. מה, אם כן, המכנה המשותף שביניהם?

כל מי שבונה עסק או ארגון כלשהו, יודע שהתנאי הבסיסי להפעלתו התקינה הוא - **יצירת תחומי עבודה, והבדלתם זה מזה**. ערבוב תחומים יוצר מצב של - אי סדר שאי אפשר להשתלט עליו, והכשלון מובטח מראש. אם במחלקת המכירות נותנים הוראות לפועלי הייצור, ואם המהנדס מקבל הזמנות, לא יתכן שלא יהיו אי הבנות לרוב. במצב כזה, אי אפשר לכנות את התקלות כ"טעויות"; יש כאן פגם בסיסי שאינו אלא **הזנחה פושעת**.

כך הדבר גם בתחום הרוחני, בעבודת ה'. אי אפשר לדרוש מאדם שהוא בשר ודם, לזכור בכל עת את כל מה שנמצא ונעשה בתחום אחריותו. לא ניתנה תורה למלאכי השרת. אבל ה' נתן לאדם את היכולת, לארגן את עצמו, לתחום תחומים ובכך למנוע מצבים של טעות. מי שמחזיק בביתו בשר כשר ובשר טרף ללא כל סימן היכר, מי שאינו מבדיל בין כלים בשריים לכלים חלביים, אלא סומך על זכרונו, אינו יכול לטעון בלב שקט ש"בטעות" הוחלפו היוצרות. כיון שהטעות היתה בטוחה מראש, אין כאן אלא רשלנות פושעת. אמנם העבירה עצמה אכן נעשתה בשוגג, אבל **הרקע** לטעות הוא - **הזנחה בתיחום והבדלת המותר מן האסור**.

זהו המכנה המשותף של שלשת האשמות. שלשתם לא באו על העבירה עצמה שנעשתה כאן, אלא על הרקע שעליה היא צמחה. חטא שנעשה בשוגג, אינו "נופל" מן השמים, הוא צמח על רקע מסוים, שבלעדיו לא היה חטא זה אפשרי. **האשם בא לתקן את הרקע של העבירה**, שבגלל היותו פגום הגיע האדם למה שהגיע.

כאן ישנה נקודה שהיא בבחינת זדון; גם אם העבירה נעשתה בשוגג, הרי יצירת הרקע הזה, יש בו משום **הזנחה זדונית**. האשם בא לכפר על ערבוב הגבולות, על טשטוש התחומים. "אשם" הוא מלשון "שומם", כלומר: אדם זה הוא ריק ושומם, אין כאן בעיה "נקודתית" של חטא מסוים בלבד, אלא פגם כללי, המאיים על כל המערכת.

אדם שאוכל ואינו יודע אם אכל שומן או חלב, משום ששתי החתיכות היו מונחים יחד, לוקה - בודאות - בפגם זה, ועליו להביא **אשם תלוי**. אדם שמעל בקדשי ה', משום שהיה סבור שיש כאן חולין, סימן שלא דאג מראש לסמן את ההקדש כראוי, והוא חייב **באשם מעילות**. ואדם ששלח יד בשל חברו, גם הוא לוקה בכך שאינו מכיר את הגבולות, את הגבול המבדיל בין רכושו לרכוש חברו. כאן אמנם שונה הדבר, כאן אין אפשרות להפרדה מוחלטת, והרבה "היתרים" עלולים להשפיע על אדם בעל אופי חלש; ולכן לא חייבה התורה אשם במקרה של גזילה "פשוטה". אבל אם הגיע למצב שאינו נרתע משבועת שקר, אות הוא לכך שאבדה אצלו כל הרגשה של גבולות ותחומים.

כלל הוא זה בכל הענינים: **רק תיחום ברור של האסור והמותר**, יכול למנוע מצבים של "בדיעבד", של טעויות ואילוצים. מי שמנסה לפסוח על שתי הסעיפים, ליהנות מכל העולמות, ללכת על החבל הדק, ימצא את עצמו בסבך שאין לו מוצא. **"עשו משמרת למשמרת"**, אמרה התורה, מדוע? כי ללא התרחקות, אי אפשר להבדיל. **וללא הבדלות, ללא תחומים, הכשלון מובטח!**

(ע"פ רש"ר הירש)

מדוע השוגג עלול להיות כה מסוכן?

"שנו רבותינו: מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה. לא יצר אדם על עבירה שעשה בשוגג אלא שנפתח לו פתח שיחטא אפילו בשוגג, אפילו במזיד. ולא ישמח אדם על מצוה שבאה לידו אלא על מצות הרבות שעתידות לבא לו, לפיכך אם חטא בשוגג אין זה סימן טוב, חטא במזיד על אחת כמה וכמה" [תנחומא ויקרא].

כמה גדולים דברי חז"ל, אומר הרב אזרחי בספרו 'ברכת מרדכי', וכי מה ענין שוגג אצל מזיד הלא סוף כל סוף לא אירע הדבר אלא בשוגג, ומיצר הוא אף על השוגג שאירע לו? ובכל זאת נפתח הפתח!

צא וראה כוחות הנפש שבאדם כמה סבוכים הם כמה חייבים לעמוד על המשמר. כמה דברים בלתי צפויים חבויים בין קפליהם. הנה עומד לו אדם מיצר על שגגה שבאה לידו, מביא קרבן מתוודה. ואילו שם עמוק חוגג לו השטן, בין שבילי זדונו!

וכל כך למה? כי גם אם בשגגה אינה דבר לידו אבל נפשו כבר הסתגלה לפשרת זדונו. טעמה מן החטא התגברה על המרחק המונע המזיד, אף הוא הפך כבר למעין בן בית, אחות לו בבית המלך... שגגתו תומכת בזדונו. כך לא אחרת. זהו מה שקרה.

ולכן כל המורא הגדול הזה. כדברי חז"ל לא יצר אדם על עבירה שעשה בשוגג - כלומר יותר ממה שעצם העבירה יצרה את השרטת בנפשו, יותר מזה מפחידה כניסת המזיד לתחום אישיותו. כי השגגה יצרה התקרבות, ולמעלה מזה גם למזיד. וזהו עיקר הפחד.

הנה כי כן זהו עומק הפשט של עבירה גוררת עבירה, וכמה פנים לגרירה זאת. אם משוגג למזיד, אם מעבירה אחת לאחרת, העבירה עצמה כבר לא מפחידה כל כך, לא מתים מן העבירה.

מספר הרב כי אחד הבחורים בישיבה נהג בהנהגה לא טובה, אולם צידוק היה להתנהגותו: חש ברע. לאחר מספר ימים כאשר החל להחלים אט אט פנה אליו הרב ושאל אותו על הנהגתו. התלמיד הסמיק והתפלל: הלא לא חשתי בטוב?

הסביר הרב: נכון, אולם כאשר הנהגת את אותה הנהגה כאשר התחלת להחלים גילית לעצמך שהנהגה זאת לא טובה, היה לך צידוק אך זה כבר נכנס בך. בתחילה נזכר הרב, לא הבין הבחור על מה מדבר ראש הישיבה, אך לאחר תקופה לא ארוכה המשיכה אותה הנהגה לא טובה והתגברה אצלו, ואז הגיע להודות בפני הרב ולבקש דרך תיקון. הנה כי כן, שגגה מוצדקת, הפכה מבלי משים למזיד.

הצרה היא שהיום כלל לא עובדים, אפילו לא עבודה זרה

"מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו"

במסכת פסחים מוסבר כי פיסקה זו היא בבחינת 'מתחיל בגנות' אולם הרב יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, משגיח ישיבת פוניבז', מצא בה נקודת שבח הנוקבת עד תהום.

'מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו', נכון, אבל הם לפחות עבדו. עטו אחר העבודה זרה, הפכו אותה לאלוהות, אבל רצו לדבוק ברוחניות. ולפיכך די היה להאיר את עיניהם וכבר נהו אחר האמת באותה התלהבות ובאותו להט: "ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו" – עבודת אמת במקום עבודת שקר.

היום, הצרה שלא עובדים כלל...

לפני שני דורות רתח העולם. ביעבע כקלחת. בני הנוער עלו על בריקדות, אלו קומוניסטים, אלו סוציאליסטים, ואלו אנרכיסטים, ומן הצד השני רשת הקדושה עשרות ישיבות, קהילות, חסידויות וכו'.

באחד הימים, בעיצומה של המהפכה הבולשביקית פרצה קבוצה של מתנכלים לבית מדרש נובהרדוק שבברדיטשוב וביקשה לפרוע בו פרעות. בראש הקבוצה עמד מהפכן צעיר ונלהב, יהודי שנתפס לרעיון המהפכה. ראש הישיבה הרב וינטרוב זצ"ל ניגש אליו, הניח את ידו על כתיפו ולאחר שהביט הישר אל תוך עיניו אמר: "אם תקדיש את עצמך לתורה תהיה למאור בישראל".

הצעיר התקומם אך במהרה התעשת ואמר: אם תצליח לשכנע אותי אעבור לצידך.

ראש הישיבה אמר: זה יקח שעה.

מנהיג הפולשים הורה להם לסגת, וראש הישיבה פרש עמו לקרן זוית. הבחור נשאר בישיבה. את אותו להט שהשקיע באידיאת המהפכה השקיע כעת בלימוד ולאחר זמן היה לרב העיר טלכאן שבפינסק ולאחד מעמודי התווך של יהדות ליטא.

עשרים שנה [לערך] מאוחר יותר, ניספה על כך בני עירו בימי השואה הקשה.

הלא הוא הגאון רבי יוסף גליק זצ"ל, הי"ד.

[על פי מעיין השבוע].

חידות ותשבצים לפרשת ויקרא

ריבוע קסם

אותו מקריבים

- 1. אותו מקריבים
- 2. אותו מקריבים
- 3. צמח מטפס שלא מקריבים
- 4. אותה מקריבים

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

מילים קפד ראשו וזנבו בטנו

	ההנחיה	קפד ראשו	קפד בטנו	קפד זנבו
1	הגדרה	לא לוויים	X2 ינים קלות	לא בהירים
	הפתרון			יש לי כהן פרטי
2	הגדרה	חלק טוב לקרבן	לא טובים	שדות מרעה
	הפתרון			בשר תענוג שלי
3	הגדרה	שרף נעים ריח	לא הורס	לא שחורה
	הפתרון			בירור

חידת הגיון

שכל מביא צאצאית

מח + בת = מחבת

אם הוא רוכן אז מניח

--	--	--	--	--	--

אם הוא רוכן אז מניח

ק	ד	ש	י	ם	
---	---	---	---	---	--

פרשת צו

קל בינוני

1. קיצור של קרבן שלם
2. בעת הקרבן הכהן
3. אחד הפתרונות של הקרבן הוא
4. מה שמיותר על הקרבן

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

בינוני קשה

מילים קפד ראשו וזנבו בטנו

	ההנחיה	קפד ראשו	קפד בטנו	קפד זנבו
1	הגדרה			
	הפתרון	קדשים	קדשים	קדשי
2	הגדרה			
	הפתרון	מרחשת	מרחשת	מרחש
3	הגדרה			
	הפתרון	דרותם	דרתם	דרות

מילת הגיון

קשה

ביום שמיני יתכן ויקרה

--	--	--	--	--	--